

[15 & 16]

[] SARDAR PATEL UNIVERSITY
M. A. Examination, I & III Semester

Wednesday Date : 1-11-2017

Session : Time 10 : 00am to 01 : 00 pm

Subject : Logic & Philosophy

Course code : PA03CPHI01- Prasthanatrayi
/PHI05

Total Marks : 70

પ્રશ્ન-૧ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપો.

(૧૦)

૧. કયા ઉપનિષદ્માં સત્યમ, જ્ઞાનમ્, અનંતમ્ બ્રહ્મ કહ્યું છે.
(૧)તૈત્તરિય (૨)બૃહદારણ્યક (૩)કેન (૪)ઈશ
૨. કયા ઉપનિષદ્ મુજબ બ્રહ્મ અદેશ્ય, અગ્રાહી, અનાદી તથા રૂપરંગથી રહીત છે.
(૧)મુંડક (૨)માંડુક્ય (૩)ઈશ (૪)તૈત્તરિય
૩. 'નેતિ નેતિ' વાક્ય કયા ઉપનિષદ્નું છે.
(૧)કેન (૨)ઈશ (૩)પ્રશ્ન (૪)બ્રહદારણ્યક
૪. મંત્રો અને સૂકતો કોની રચના માનવામાં આવે છે.
(૧)કથાકારો (૨)સાહિત્યકારો (૩)કવિઓ (૪)સાધુ સંતો
૫. ઉપનિષદોનું અધ્યાત્મજ્ઞાન કોની અનુભૂતિ છે.
(૧)ઋષિઓની (૨)કવિઓની (૩)લેખકોની (૪)સાધુઓની
૬. ઉપનિષદોની સંખ્યા કેટલી છે.
(૧)૨૦૦ (૨)૧૨૦ (૩)૧૧૧ (૪)૧૦૮
૭. ઋગ્વેદના કેટલા ઉપનિષદ્ છે.
(૧)૧૦ (૨)૫ (૩)૭ (૪)૯
૮. યજુર્વેદના કેટલા ઉપનિષદ્ છે.
(૧)૧૧ (૨)૧૩ (૩)૮ (૪)૧૯
૯. સામવેદના કેટલા ઉપનિષદ્ છે.
(૧)૧૨ (૨)૧૪ (૩)૧૬ (૪)૧૧
૧૦. અથર્વવેદના કેટલા ઉપનિષદ્ છે.
(૧)૩૧ (૨)૨૦ (૩)૨૫ (૪)૨૨

Continue ...2

પ્રશ્ન-૨ ઉપનિષદનો અર્થ જણાવી તેનું મહત્ત્વ વર્ણવો. (૧૫)

અથવા

પ્રસ્થાનમાં વેદાંતિક આચાર્યોની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન-૩ ઉપનિષદોનો આત્મા અંગેનો તાત્ત્વિક સિદ્ધાંત વર્ણવો. (૧૫)

અથવા

ઉપનિષદોનો આત્મા અંગેનો તાત્ત્વિક સિદ્ધાંત વર્ણવો.

પ્રશ્ન-૪ પ્રસ્થાન તરીકે ભગવદ્ગીતાનું મહત્ત્વ અને વિશેષતા જણાવો. (૧૫)

અથવા

ઉપનિષદોમાં બ્રહ્મ અંગેના તાત્ત્વિક સિદ્ધાંતની સમજૂતી આપો.

પ્રશ્ન-૫ ઉપનિષદોની સમસ્યા વર્ણવી તેમાં રજૂ થતો બ્રહ્મસિદ્ધાંત વર્ણવો. (૧૫)

અથવા

પ્રસ્થાન તરીકે બ્રહ્મસૂત્રના સિદ્ધાંતો વર્ણવો.

— X —

[] SARDAR PATEL UNIVERSITY

[10411]

M. A. Examination, I & III Semester

Friday Date : 03-11-2017

Session : Time 10 : 00am to 01 : 00 pm

Subject : Logic & Philosophy

Course code : PA03CPHI02- Philosophy of Aurobindo

/ PA01CPHI06

Total Marks : 70

પ્રશ્ન-૧. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપો.

(૧૦)

૧. શ્રી અરવિંદ ઉત્કાંતિનો ક્રમ દર્શાવવા કેટલી કક્ષાઓ દર્શાવે છે ?
(૧)સાત (૨)આઠ (૩)નવ (૪)દશ
૨. શ્રી અરવિંદ મનસના સામાન્ય બૌદ્ધિક સ્તરથી ઉચ્ચ તબક્કાને શું કહે છે ?
(૧)માનસ (૨)અતિમનસ (૩)આધ્યાત્મિક મનસ (૪)ત્રણેય
૩. શ્રી અરવિંદ બ્રહ્મ વિશે કેવું દૃષ્ટિબિંદુ ધરાવે છે ?
(૧)ભૌતિક (૨)વ્યાવહારિક (૩)માનવીય (૪)સમન્વયવાદી
૪. ઉત્કાંતિનો વૈજ્ઞાનિક સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો છે ?
(૧)ડેમોક્રિટસ (૨)સ્પેન્સર (૩)એરિસ્ટોટલ (૪)ડાર્વિન
૫. પ્રાણ અને મનસનો વિકાસ શામાંથી થયો છે ?
(૧)ઉત્કાંતિ (૨)આધ્યાત્મિકતા (૩)ભૌતિકતત્ત્વ (૪)જગત
૬. શ્રી અરવિંદે યોગ ક્યારે શરૂ કર્યો ?
(૧)૧૯૦૪ (૨)૧૯૦૮ (૩)૧૯૧૬ (૪)૧૯૨૦
૭. શ્રી અરવિંદના મતે ચેતનાઓની રચનાના આધાર તરીકે અંતરાત્મા શું છે ?
(૧)મન (૨)જીવ (૩)ચૈત્ય પુરુષ (૪)બુદ્ધિ
૮. શ્રી અરવિંદના મત પ્રમાણે બ્રહ્મના સ્વરૂપને જાણવા માટેના માર્ગદર્શક કયા છે ?
(૧)અંતઃસ્ફુરણ (૨)આંતરિક અનુભવ (૩)એક અને બે બન્ને (૪)બુદ્ધિ
૯. શ્રી અરવિંદે કયા અઠવાડિક પત્રનું સંચાલન કર્યું ?
(૧)વંદે માતરમ્ (૨)લોકમત (૩)દૈનિક જાગરણ (૪)દાંડીયો
૧૦. શ્રી અરવિંદ કયું બંગાળી સાપ્તાહિક પ્રસિદ્ધ કરતા હતા ?
(૧)ધર્મ (૨)કર્મયોગી (૩)વંદેમાતરમ્ (૪)રાષ્ટ્રીય દૈનિક

Continue ...2

પ્રશ્ન-૨. શ્રી અરવિંદના ચિંતનની પશ્ચાદભૂ સ્પષ્ટ કરો. (૧૫)

અથવા

શ્રી અરવિંદ અનુસાર મનસનું અતિમનસમાં ઉર્ધ્વગમન કેવી રીતે થાય છે ? સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન-૩. ઉત્કાંતિની પ્રક્રિયા અંગેનું શ્રી અરવિંદનું દૃષ્ટિબિંદુ સ્પષ્ટ કરો. (૧૫)

અથવા

ઉત્કાંતિ અંગેના બર્ગસાં ખ્યાલ સાથે શ્રી અરવિંદના દૃષ્ટિબિંદુની તુલના કરો.

પ્રશ્ન-૪. શ્રી અરવિંદની દૃષ્ટિએ માનવજીવનમાં યોગનું મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો. (૧૫)

અથવા

શ્રી અરવિંદના ઈશ્વર વિષયક ખ્યાલોનો વિકાસ સમજાવો.

પ્રશ્ન-૫. શ્રી અરવિંદનું આત્મા અંગેનું પુર્ણતાવાદી મંતવ્ય જણાવો. (૧૫)

અથવા

શ્રી અરવિંદનો બ્રહ્મ અંગેનો ખ્યાલ સ્પષ્ટ કરો.

— ✕ —

[68/69]

SEAT No. _____

No. of printed pages : 02

SARDAR PATEL UNIVERSITY

M. A. Examination, I & III Semester

Tuesday Date : 07-11-2017

Session : Time 10 : 00am to 01 : 00 pm

Subject : Logic & Philosophy

Course code : PA03CPHI03- Philosophy of Kant

PA03CPHI07

Total Marks : 70

પ્રશ્ન-૧. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપો.

(૧૦)

૧. કાન્ટ કોના બુદ્ધિવાદથી પ્રભાવિત હતા ?
(૧)હ્યુમ (૨)રિચાર્ડ (૩)લોક (૪)વુલ્ફ
૨. કોની માફક કાન્ટ પણ જ્ઞાનનું સંશ્લેષણ કરે છે ?
(૧)હ્યુમ (૨)રૂસો (૩)થોમસ એક્વીનાસ (૪)રિચાર્ડ
૩. કોની જેમ કાન્ટ માને છે કે યથાર્થ જ્ઞાન સાર્વત્રિક અને અનિવાર્ય જ્ઞાન છે ?
(૧)બુદ્ધિવાદીઓ (૨)વાસ્તવવાદીઓ (૩)ભૌતિકવાદીઓ (૪)અનુભવવાદીઓ
૪. આપણા જ્ઞાનની સામગ્રી શામાંથી પ્રાપ્ત થાય છે ?
(૧)બુદ્ધિ (૨)વિચાર (૩)મન (૪)અનુભવ
૫. કેટલાક વિચારો પ્રત્યક્ષાનુભવને લીધે જ પ્રાપ્ત થતા નથી તેમ કહેવામાં કોણ સાચાં છે ?
(૧)બુદ્ધિવાદીઓ (૨)વાસ્તવવાદીઓ (૩)અનુભવવાદીઓ (૪)ઉપયોગિતાવાદીઓ
૬. કાન્ટ અનુસાર જ્ઞાનનું ઘટકત્વ કયું છે ?
(૧)શબ્દ (૨)નિર્ણયો (૩)અક્ષરો (૪)ચિત્રો
૭. કાન્ટ અનુસાર જ્ઞાનના સંદર્ભમાં શું સત્ય છે ?
(૧)પ્રત્યેક નિર્ણયો જ્ઞાન છે (૨)શંકા જ્ઞાનનું મૂળ છે (૩)પ્રત્યેક નિર્ણય જ્ઞાન નથી (૪)માત્ર સંવેદનો જ્ઞાન છે.
૮. સંવેદનશક્તિ દ્વારા આપણને શું પ્રાપ્ત થાય છે ?
(૧)વિષય (૨)રૂપ (૩)પ્રત્યયો (૪)કલ્પના
૯. કાન્ટ અનુસાર મનની પ્રક્રિયા કોને અનુરૂપ થાય છે ?
(૧)પદાર્થ (૨)જ્ઞાન (૩)આત્મા (૪)જ્ઞાનેન્દ્રીયો
૧૦. કાન્ટ અનુસાર દેશ-કાળનો સંબંધ કોની સાથે છે ?
(૧)અનુભવ (૨)પ્રત્યય (૩)સંવેદનશક્તિ (૪)બુદ્ધિ

①

Continue ...2

(P.T.O.)

પ્રશ્ન-૨. કાન્ટની પ્રાગાનુભવિક અને આનુભવાશ્રિત જ્ઞાનની સમસ્યા સ્પષ્ટ કરો. (૧૫)

અથવા

કાન્ટ અનુસાર અનુભવનિરપેક્ષ સંશ્લેષક નિર્ણયની વિભાવના સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન-૩. કાન્ટનું ચિંતન અજ્ઞેયવાદમાં કેવી રીતે પરિણમે છે ? જણાવો. (૧૫)

અથવા

“પદાર્થોએ જ્ઞાનને અનુરૂપ થવું જોઈએ” સમજાવો.

પ્રશ્ન-૪. કાન્ટ અનુસાર મૂળ પ્રત્યયોના તાત્વિક નિષ્કર્ષો જણાવો. (૧૫)

અથવા

કાન્ટ અનુસાર શુદ્ધબુદ્ધિના સિદ્ધાંતો સવિગત સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન-૫. બૌદ્ધિક સૃષ્ટિવિજ્ઞાનનો પ્રથમ વિરોધ સવિગત સ્પષ્ટ કરો. (૧૫)

અથવા

કાન્ટ અનુસાર અનુભવ નિરપેક્ષ સંવેદનશાસ્ત્રના નિષ્કર્ષો વર્ણવો.

-X-
(2)

[] SARDAR PATEL UNIVERSITY
M. A. Examination, I & III Semester
Thursday Date : 09-11-2017
Session : Time 10 : 00am to 01 : 00 pm
Subject : Logic & Philosophy

Course code : PA03EPHI01/ PA01EPHI05 **Contemporary Western Ethical**
PA01EPHI05 **Philosophy**

Total Marks : 70

પ્રશ્ન-૧. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપો.

(૧૦)

૧. મિલ અનુસાર લોકો વાસ્તવમાં શું ઈચ્છે છે ?
(૧)વસ્તુ (૨)વિચાર (૩)સુખ(૪)દુઃખ
૨. કોના મતાનુસાર મિલ વાસ્તવમાં સુખવાદનો ત્યાગ કરે છે ?
(૧)બેન્થામ (૨)મૂર (૩)રોસ (૪)પ્લેટો
૩. શિવત્વની વ્યાખ્યાના અનુસંધાનમાં જ યોગ્યની વ્યાખ્યા કોણે કરી છે ?
(૧)મૂર (૨)આયર (૩)મિલ (૪)રોસ
૪. કોના મતે અનુભવની એકતા એ સમષ્ટિનું મૂલ્યાંકન તેના ઘટક અવયવના સરળવાળાથી થઈ શકે નહીં ?
(૧)મૂર (૨)આયર (૩)મિલ (૪)રોસ
૫. 'સુરા, સુંદરી અને સંગીતના સુખો કરતાં દુઃખદ ભૌતિક માનસિક વ્યથા ઊભી કરતા પ્રશ્નો વધારે પસંદ કરવા યોગ્ય છે' એ વિધાન કોનું છે ?
(૧)મૂર (૨)આયર (૩)મિલ (૪)રોસ
૬. 'શક્ય તેટલું વધારે ઉત્પાદક શિવત્વ' એ વ્યાખ્યા કોણે આપી છે ?
(૧)મૂર (૨)આયર (૩)મિલ (૪)રોસ
૭. યોગ્ય કાર્યના માપદંડ તરીકે આંતરજન્ય આંતરદષ્ટિનો સ્વીકાર કોણ કરે છે ?
(૧)મૂર (૨)આયર (૩)મિલ (૪)રોસ
૮. જહોન ડ્યુઈનો વ્યવહારવાદ ક્યા વાદમાં પરિણમે છે ?
(૧)બુદ્ધિવાદ (૨)અનુભવવાદ (૩)સાધનવાદ (૪)સમીક્ષાવાદ
૯. નીતિશાસ્ત્રના વ્યવહારવાદી સ્વરૂપના પુરસ્કર્તાઓ કોણ કોણ છે ?
(૧)બેન્થામ, મિલ (૨)કાન્ટ, જહોન ડ્યુઈ (૩)મૂર, રોસ (૪)આયર, સ્ટીવન્સન, ટોલેમી
૧૦. વિજ્ઞાનવાદનો પ્રભાવ સૌથી વધુ ક્યા વાદ પર પડે છે ?
(૧)ઉપયોગીતાવાદ (૨)ક્રિયા-પ્રતિક્રિયાવાદ (૩)અનુભવવાદ (૪)આદર્શવાદ

Continue ...2

પ્રશ્ન-૨. સમકાલીન પાશ્ચાત્ય નૈતિક ચિંતનનું બુદ્ધિવાદી સ્વરૂપ જણાવો. (૧૫)

અથવા

‘શિવત્વ એ જટિલ પ્રત્યય નથી’ મૂરનું આ વિધાન સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન-૩. શું ‘શિવત્વ’ અને ‘સુખ’ એકજ છે ? મૂરનો મત ચર્ચો. (૧૫)

અથવા

રોસ અનુસાર યોગ્ય એટલે શું ? યોગ્યની વ્યાખ્યામાં ઊભા કરવામાં આવેલ ભેદો વર્ણવો.

પ્રશ્ન-૪. એ. જી. આયર અનુસાર નૈતિક વિધાનોનું વર્ગીકરણ સ્પષ્ટ કરો. (૧૫)

અથવા

જહોન ડ્યુઈનો સાધનવાદ સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન-૫. રોસ યોગ્ય કાર્યનું પૃથક્કરણ કેવી રીતે કરે છે ? સ્પષ્ટ કરો. (૧૫)

અથવા

મૂરના ‘શિવત્વ’ અંગેના ખ્યાલની સમીક્ષા કરો.

— ✱ —
(૨)

(75 & 76)

SEAT No. _____

No. of printed pages : 02

[] SARDAR PATEL UNIVERSITY
M. A. Examination, I & III Semester
Saturday Date : 11-11-2017
Session : Time 10:00am to 01:00 pm
Subject : Logic & Philosophy

Course code : PA03EPHI03- Philosophical Study of World Religion

PA01EPHI07

Total Marks : 70

પ્રશ્ન-૧. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપો.

(૧૦)

૧. બ્રહ્મસૂત્રના રચયિતા કોણ છે ?
(૧)રામાનુજાયાર્ય (૨)શંકરાચાર્ય (૩)વલ્લભાચાર્ય (૪)બાદરાયણમુનિ
૨. ધર્મ જ્ઞાનો આગ્રહ રાખે છે ?
(૧)કર્મ (૨)વિવેક (૩)નીતિ (૪)ત્રણોય
૩. ધર્મ નો શો અર્થ થાય છે ?
(૧)કર્મ કરવું (૨)ધ્યાન કરવું (૩)પૂજા કરવી (૪)ધારણ કરવું
૪. ધાર્મિક જીવનનું આવશ્યક અંગ શું છે ?
(૧)સદાચાર (૨)કર્મ (૩)પૂજા (૪)મોક્ષ
૫. ભારતનું રાજ્ય બંધારણ કેવું છે ?
(૧)સાંપ્રદાયિક (૨)બિનસાંપ્રદાયિક (૩)બંને (૪)તટસ્થ
૬. જગતનો સૌથી પ્રાચીન ધર્મ કયો છે ?
(૧)ઈસ્લામ (૨)જૈન (૩)હિન્દુ (૪)તાઓ
૭. હિન્દુ ધર્મની શરૂઆત અંદાજે ક્યારે થઈ હોવાનું મનાય છે ?
(૧)ઈ.સ.પૂ. ૧૦૦૦વર્ષ (૨)ઈ.સ.પૂ. ૬૭૦વર્ષ (૩)ઈ.સ.પૂ. ૨૦૦૦વર્ષ
(૪)ઈ.સ.પૂ. ૩૦૦૦
૮. કઈ નદીના નામ સાથે હિન્દુ શબ્દ જોડાયેલ છે ?
(૧)સિંધુ (૨)ગંગા (૩)જમુના (૪)સરસ્વતી
૯. હિન્દુ ધર્મનું કયું નામ સાર્થક છે ?
(૧)બ્રાહ્મણધર્મ (૨)સનાતનધર્મ (૩)પૂરાતનધર્મ (૪)પ્રાગ્ધર્મ
૧૦. હિન્દુ ધર્મશાસ્ત્રને કેટલા વિભાગમાં વહેંચવામાં આવે છે ?
(૧)ત્રણ (૨)પાંચ (૩)સાત (૪)નવ

Continue ...2

(P.T-0)

①

પ્રશ્ન-૨. ધર્મની માનવીય અને સામાજિક આવશ્યકતાઓ વર્ણવો. (૧૫)

અથવા

ધર્મોની એકતા અને અનેકતાનું વિશ્લેષણ રજૂ કરો.

પ્રશ્ન-૩. જગતના ધર્મોના અભ્યાસ પ્રત્યેના વિવિધ અભિગમો સ્પષ્ટ કરો. (૧૫)

અથવા

હિન્દુ ધર્મના શાસ્ત્રોનું સવિગત વર્ણન કરો.

પ્રશ્ન-૪. હિન્દુ ધર્મના તાત્વિક સિદ્ધાંત તરીકે ઈશ્વરનું સ્વરૂપ વર્ણવો. (૧૫)

અથવા

હિન્દુ ધર્મના તાત્વિક સિદ્ધાંત તરીકે જીવાત્માનું સ્વરૂપ અને તેનો પરમાત્મા સાથેનો સંબંધ વર્ણવો.

પ્રશ્ન-૫. તીર્થંકરની વિભાવના સ્પષ્ટ કરી તેના નૈતિક સિદ્ધાંતો સ્પષ્ટ કરો. (૧૫)

અથવા

ઈસ્લામ ધર્મના તાત્વિક સિદ્ધાંતો સ્પષ્ટ કરો.

— X —

(2)

(35 & 36)

SEAT No. _____

No. of printed pages : 01

[] SARDAR PATEL UNIVERSITY
M. A. Examination, I & III Semester
Tuesday Date : 14-11-2017
Session : Time 10 : 00am to 01 : 00 pm
Subject : Logic & Philosophy

Course code : PA03SPHI03- Philosophical Essay Writing

Total Marks : 70

પ્રશ્ન-૧. ટૂંકમાં ઉત્તર આપો. (કોઈ પણ છ)

(૧૮)

૧. ડ્યુઈ અનુસાર તત્વજ્ઞાનનું મુખ્ય કાર્ય શું છે?
૨. ડ્યુઈ અનુસાર શિક્ષણની વ્યખ્યા આપો.
૩. જ્ઞાન અંગેનું સોક્રિસ્ટોનું મંતવ્ય જણાવો.
૪. ડેકાર્ટને ક્યું સ્વયંસિદ્ધ સત્ય મળી આવે છે?
૫. સ્પિનોઝાએ આપેલ અંતિમતત્ત્વની વ્યાખ્યા જણાવો.
૬. ચિદ્દષ્ટુ એટલે શું ?
૭. યોગ શબ્દનો અર્થ જણાવો.
૮. યમ એટલે શું ?
૯. ભારતીય દાર્શનિક સંપ્રદાયોનો વર્ગીકરણનો કોઠો જણાવો.
૧૦. ચાર્વાક શબ્દના વિવિધ અર્થો જણાવો.

પ્રશ્ન-૨. વ્યવહારવાદીઓ અનુસાર તાત્વિક સમસ્યાઓ જણાવો.

(૧૩)

અથવા

જહોન ડ્યુઈની શિક્ષણની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન-૩. આધુનિક તત્વજ્ઞાનની લાક્ષણિકતાઓ જણાવો.

(૧૩)

અથવા

ડેકાર્ટે આપેલ ઈશ્વરના અસ્તિત્વની સાબિતીઓ રજૂ કરો.

પ્રશ્ન-૪. યોગની વિવિધ વ્યખ્યાઓ સવિગત સ્પષ્ટ કરો.

(૧૩)

અથવા

ભક્તિયોગ સવિગત સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન-૫. દર્શનોનું આસ્તિક-નાસ્તિક વર્ગીકરણ સવિગત સ્પષ્ટ કરો.

(૧૩)

અથવા

ચાર્વાક દર્શનની તત્ત્વમીમાંસા સ્પષ્ટ કરો.